

Elverum kommune

Høringsuttalelse NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak

Innledning

Arbeidsdepartementet har oversendt «NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak» på høring, med frist 13.07.2012 til å gi uttalelser til utredningen.

Elverumkommune er glad for at Brofoss utvalget ønsker å styrke arbeidsmulighetene for personer med redusert arbeidsevne. Vi er også tilfredse med at utvalget understreker behovet for å øke innsatsen overfor disse målgruppene. Dette er etter vår oppfatning helt nødvendig, dersom en skal lykkes med å få flere ut i arbeidslivet.

Vi registrerer samtidig at utvalget er delt i sin anbefaling av fremtidig innretning av arbeidsrettede tiltak, og har fremsatt forslag til tre ulike modeller. På bakgrunn av dette bør det etter vår oppfatning utarbeides en stortingsmelding, der Regjeringen klargjør sine preferanser. Slik vil man få det nødvendige grunnlaget for å treffe riktig beslutning.

Elverum kommune støtter imidlertid modellen som har størst tilslutning i utvalget, heretter kalt modell 1.

Høringsuttalelse

Som eier av vekstbedriften Tunet A/s har Elverum kommune i løpet av de siste 20 år bygget opp et godt virkemiddelapparat for NOUens målgrupper.

Formålet til Tunet A/S er å drive opplæring og kvalifisering av yrkeshemmede gjennom målretta og metodisk veiledning, produksjon og tjenesteyting. Videre er selskapets formål gjennom metodisk arbeid å bistå arbeidssøkerne i å få seg arbeid i det ordinære arbeidsmarked. Det kommunale eierskapet er etter vår mening en styrke for attføringsarbeidet, og sikrer langsiktighet, stabilitet og ansvarlighet overfor bedriften(e). Våre eierrepresentanter i bedriftens styre bidrar med viktig lokalkunnskap, helsefaglig kompetanse og tverrfaglig tenkning, som er avgjørende for å skape gode løsninger for våre innbyggere med redusert arbeidsevne. Denne kunnskapen ivaretas best i modell 1, gjennom en videreutvikling av dagens system, basert på et tett samarbeid mellom kommunene, NAV som bestiller og tiltaksbedriften som leverandør.

Samtidig ser vi klart at dette systemet har forbedringspotensial. Blant annet er det behov for mer helhetlige attføringsløp, uten uhensiktsmessige tidsavbrudd. I dag er ventetiden for å komme inn i et tiltak for yrkesrettet attføring generelt for lang. Dette er uheldig da det medfører tap av motivasjon for den enkelte, og i mange tilfeller faller brukere ut fra en positiv utvikling. I så måte er modell 1s dreining fra aktivitetsrettede til individrettede tiltak et viktig steg i riktig retning, da dette vil gi mer fleksible løsninger tilpasset den enkelte.

Vi støtter også kravene i modell 1 om bl.a. oppdatert metodikk og kompetanse hos tiltaksbedriftene og krav til endringsprosesser hos brukere. I tillegg tas det til orde for å stille

krav til ordinært arbeidsliv om å styrke sin inkluderingskompetanse. Vi mener dette til sammen vil styrke tilbudet til målgruppene.

Elverum kommune støtter et samlet utvalg i at mer av attføring skal foregå i ordinært arbeidsliv. Vi vil imidlertid påpeke at attføringsarbeidet fremdeles må utføres av personer med nødvendig attførings- og inkluderingskompetanse. Vi er svært usikre på om næringslivet er klar til å overta det arbeidet som er foreslått i modell 2, den såkalte arbeidsinkluderingsmodellen. Etter vårt syn vil modell 2 kunne medføre at dagens vekst- og attføringsbedrifter blir borte. Sammen med bedriftene vil også deres ekspertise i tilrettelagt arbeid og attføring forsvinne. Dette er ekspertise som det vil være svært vanskelig samle igjen når det viser seg teoriene bak modell 2 viser seg å ikke stemme med virkeligheten.

Vi stiller oss også sterkt kritiske til at det er riktig og hensiktsmessig at NAV gis en utvidet rolle i attføringsarbeidet, som arrangerer av attføringstjenester slik modell 2 forutsetter. Etter vår mening bør NAV fortsatt ha rollen som avklarende, kontrollerende og oppfølgende instans.

Når det gjelder arbeidsmarkedstiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA) for personer med uførepensjon, er vi glade for at flertallet av utvalgets medlemmer går inn for å videreutvikle denne ordningen. For denne målgruppen opplever vi at det er et tydelig udekket behov, som må møtes med flere tiltaksplasser.

Konkurransesutsetting

Dagens eierskapsmodell forutsetter at et eventuelt overskudd skal komme tiltaksdeltakerne og bedriftene til gode. Dette prinsippet bør videreføres. Attføringsarbeidet er etter vårt syn lite egnet for anbudsutsetting. Vi frykter at kvaliteten i arbeidet blir vesentlig redusert dersom dette arbeidet overtas av bedrifter som har bedriftsøkonomisk overskudd som fremste formål. Vi frykter at et anbudssystem vil redusere tilbudet til brukerne og da særlig for de brukerne som har størst bistands- og/eller tilretteleggingsbehov. Med kommunal eierstruktur sikrer man videre et geografisk likeverdig tilbud til brukerne i distriktene.